

ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Τίτλος	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ)		
Μάθημα	2	Διάρκεια	1 ώρα

Γενικός Στόχος	Να προωθήσει τις κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες των νέων μέσω της υποστήριξης δίκαιων αλληλεπιδράσεων μεταξύ τους. Για την προώθηση αίσθηση της ενεργού συμμετοχής των νέων μέσω της ανάπτυξης της ευθύνης και δεξιότητες κριτικής σκέψης
Συγκεκριμένοι Στόχοι	<ul style="list-style-type: none">• Να προωθήσουν τις κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες των νέων μέσω της υποστήριξης δίκαιων αλληλεπιδράσεων μεταξύ τους.• Για την προώθηση αίσθηση της ενεργού συμμετοχής των νέων μέσω της ανάπτυξης της ευθύνης και δεξιότητες κριτικής σκέψης• Να προωθήσει μια δημοκρατική κουλτούρα και δεξιότητες που επιτρέπουν στους νέους να αναπτύξουν την αίσθηση του ότι ανήκουν και να προωθήσουν την κοινωνική ένταξη.
Μαθησιακά Αποτελέσματα	Η γνώση: <ul style="list-style-type: none">• Για να ορίσετε ποια είναι η κοινωνική ευθύνη• Να κατανοήσετε τη σημασία της ανάπτυξης πολιτιστικών, κοινωνικών και πολιτικών ικανοτήτων στη σύγχρονη κοινωνία μεταξύ των νέων• Για τον προσδιορισμό των στοιχείων της ικανότητας των πολιτών• Να κατανοήσετε την έννοια της ενεργού ιθαγένειας

- Να κατανοήσετε τον ρόλο της νεολαίας στην προώθηση της ενεργού ιθαγένειας
- Να διερευνήσετε γιατί η συμμετοχή των νέων στην κοινότητα είναι σημαντική και πώς να τους στηρίξουμε
- Για να ορίσετε ποια είναι η κριτική σκέψη
- Να κατανοήσετε τη σημασία του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης στον καθορισμό των κοινωνικών προβλημάτων

Δεξιότητες:

- Να διακρίνετε εργαλεία και μεθόδους για την ανάπτυξη κοινωνικών και πολιτικών ικανοτήτων και την αίσθηση της ιθαγένειας
- Να αναλύσετε κοινωνικά ζητήματα χρησιμοποιώντας κριτική σκέψη και κοινωνικές δεξιότητες
- Να προσδιορίσετε τη σχέση μεταξύ κοινωνικής και αστικής ευθύνης

Responsibility and Autonomy:

- Οι εκπαιδευόμενοι επιδεικνύουν την ικανότητα να αναγνωρίζουν τη σχέση μεταξύ κοινωνικής ευθύνης και πολιτιστικής παιδείας
- Οι εκπαιδευόμενοι απεικονίζουν πρακτικά παραδείγματα για το πώς να προωθήσουν την ενεργό ιδιότητα του πολίτη και να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση για την κοινωνία και την ιθαγένεια

Δεν μπορεί κανείς να ζήσει στην κοινωνία και να είναι απαλλαγμένος από την κοινωνία. Το να είσαι κοινωνικό ον και πολίτης προϋποθέτει συνειδητοποίηση της κοινωνικής ευθύνης απέναντι στον εαυτό σου, τους αγαπημένους, την κοινωνία, τη χώρα και τον πλανήτη συνολικά. Οι έννοιες της «ευθύνης» και της «κοινωνικής ευθύνης» ισχύουν για οποιοδήποτε φαινόμενο της κοινωνικής ζωής και υπάρχουν σε όλους τους τομείς της κοινωνίας: οικονομία, πολιτική, δίκαιο, εκπαίδευση και πολιτισμός. Η σημασία της κοινωνικής ευθύνης έγκειται στο γεγονός ότι έχει σχεδιαστεί για να πειθαρχίζει τα μέλη της κοινωνίας, να τα ενθαρρύνει στη θετική και συνειδητή συμπεριφορά και να δείχνει σεβασμό σε άλλους πολιτισμούς. Η γνώση των πολιτικών και κοινωνικών ικανοτήτων είναι ζωτικής σημασίας για τη δημοκρατία και την κοινωνική συνοχή εντός της Ευρώπης και πέραν αυτής. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να προωθηθούν ιδέες για ενεργό πολίτη και κοινωνική ευθύνη μεταξύ των νέων, καθώς διαδραματίζουν υπεύθυνο ρόλο στη διαμόρφωση της σύγχρονης κοινωνίας.

Αυτή η μονάδα προσφέρει θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις και συμβουλές σε εκπαιδευτές, καθηγητές, εργαζόμενους στη νεολαία σχετικά με τον τρόπο αύξησης της κοινωνικής ευθύνης και της συμμετοχής των πολιτών, ιδίως μεταξύ των νέων, και την ευαισθητοποίηση τους για κοινωνικά ζητήματα όπως το περιβάλλον, η κοινωνική ευαισθητοποίηση και η δημοκρατία.

Βιβλιογραφία

Association for Citizenship Teaching. n.d. "Active Citizenship and Volunteering." *TeachingCitizenship*.

<https://www.teachingcitizenship.org.uk/sites/teachingcitizenship.org.uk/files/Briefing%203%20Active%20Citizenship.pdf>.

Belshaw, D. 2012. *What is "digital literacy"? A pragmatic investigation*. Durham: Durham University.

Bryony Hoskins, Cynthia M.H. Villalba and Michaela Saisana. 2012. "The 2011 Civic Competence Composite Indicator." 10
<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC68398/lbna25182enn.pdf>.

- Cambridge Dictionary. n.d. "Inclusion." *Dictionary Cambridge*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/inclusion>.
- . n.d. "Social Responsibility." *Dictionary Cambridge*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/social-responsibility>.
- Cambridge Dictionary. n.d. "empathy." *Dictionary Cambridge*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/empathy>.
- . n.d. "tolerance." *Dictionary Cambridge*.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/tolerance>.
- Chen, Guo-Ming. 2007. "Media (Literacy) Education in the United States." *COMMUNICATION STUDIES FACULTY PUBLICATIONS*
https://digitalcommons.uri.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.co.uk/&httpsredir=1&article=1007&context=com_facpubs 1-17.
- Council of Europe. 2017. "GLOSSARY." *Council of Europe Portal*.
<https://www.coe.int/en/web/compass/glossary>.
- DIALLS. 2018. *Dialogue & Argumentation for Cultural Literacy Learning in Schools*.
<https://dialls2020.eu/>.
- Dowd, Tom, and Jeff Tierney. 2005. *Teaching Social Skills to Youth: A Step-by-step Guide to 182 Basic to Complex Skills Plus Helpful Teaching Techniques*. Boys Town Press.
- Gedviliene, G., Gerviene, S., Ziziene (2014). THE SOCIAL COMPETENCE CONCEPT DEVELOPMENT IN HIGHER EDUCATION Magnus University, Lithuania
 European Scientific Journal October 2014 edition vol.10, No.28 1-9
<https://core.ac.uk/download/pdf/236413046.pdf>. n.d.
- Gueldenzoph Snyder, Lisa, and Mark J Snyder. 2008. "Teaching Critical Thinking and Problem Solving Skills." *The Delta Pi Epsilon Journal* 90-99.
- Han, S., K, Kemple., (2006) Components of Social Competence and Strategies of Support: Considering What to Teach and How Early Childhood Education
*Journal*4(3):241-246. n.d.

- Hannah Graham. 2018. "Building a culture of youth engagement." *UK YOUTH*. 4 April. <https://www.ukyouth.org/2018/04/04/engaging-young-people/>.
- Harmer, Nichola. 2014. "Project-based learning." *PLYMOUTH UNIVERSITY* https://www.plymouth.ac.uk/uploads/production/document/path/2/2733/Literature_review_Project-based_learning.pdf 1-34.
- Hoskins, Bryony, Cynthia Villalba, and Michaela Saisana. 2012. *The 2011 Civic Competence Composite Indicator (CCCI-2) Measuring Young People's Civic Competence across Europe based on the IEA International Citizenship and Civic Education study*. Technical Report, European Commission Joint Research Centre.
- ISMAN, Aytekin. n.d. "DIGITAL CITIZENSHIP." *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology – January 2014, volume 13 issue 1* <file:///C:/Users/Admin/Downloads/1-manCananGngren.pdf> 1-5.
- Johnson, David W, and Roger T Johnson. 2017. "Cooperative learning." *Innovacion Education, Congreso Internacional*. Zaragoza: Gobierno de Aragon. 1-12.
- Maine, Fiona, Viktoria Cook , and Tuuli Lähdesmäki. 2019. "Reconceptualizing cultural literacy as a dialogic practice." *London Review of Education* 383-392.
- Murray , Jessica, and Aamna Mohdin. 2020. "'It was empowering': teen BLM activists on learning the ropes at school climate strikes ." *The Guardian*. 11 August. <https://www.theguardian.com/world/2020/aug/11/school-strikes-were-empowering-teen-black-lives-matter-activists-on-their-environmental-awakening-extinction-rebellion>.
- Pachamama Alliance. 2019. "Social Responsibility and Ethics." *Pachamama Alliance*. <https://www.pachamama.org/social-justice/social-responsibility-and-ethics>.
- Ramey, Heather L. 2017. "Youth-Adult Partnerships in Work with Youth: An Overview." *Journal of Youth Development* 38-60.
- Sazant, Carly. 2014. "Promoting Student Engagement Through a Critical Thinking Framework in the Elementary Classroom." *Ontario* https://tspace.library.utoronto.ca/bitstream/1807/67053/1/Sazant_Carly_R_201406_MT_MTRP.pdf 1-55.

Shliakhovchuk, Elena. 2019. "After cultural literacy: new models of intercultural competency for life and work in a VUCA world." *Educational Review* online.

UNICEF Georgia. 2019. "Developing media literacy skills in young people ." *UNICEF Georgia*. 15 May. <https://www.unicef.org/georgia/press-releases/developing-media-literacy-skills-young-people>.

Wiley, John. 2010. "The Corsini Encyclopedia of Psychology." *file:///C:/Users/Admin/Downloads/2010-SocialCompetence.pdf* 1-4.

Yale Poorvu Center for Teaching and Learning. n.a. "Discussion Methods." *Yale Poorvu Center for Teaching and Learning*. <https://poorvucenter.yale.edu/resources/teaching-techniques-and-methods/discussion-methods>.

Youthpass. n.d. "Social and civic competence." *Youthpass*. <https://www.youthpass.eu/en/youthpass/documentation/action-2/key-competence-social-and-civic/>.

Εισαγωγή

Το να είναι πολιτισμικά εγγράμματοι στη σημερινή πολυπολιτισμική Ευρώπη πρέπει να περιλαμβάνει **«τις στάσεις και τις δεξιότητες που χρειάζονται οι άνθρωποι, για να ταιριάζουν μεταξύ τους στην καθημερινή ζωή»** (DIALLS 2018). Καθώς θεωρούμε τον **πολιτισμό** ως μια διαφορετική έννοια (δεν υπήρξε ποτέ μια αφαιρούμενη κουλτούρα σε μια χώρα ή συγκεκριμένο χώρο), και όπως παρατηρούμε την αύξηση των διαπολιτισμικών ανταλλαγών στον κόσμο, είναι περισσότερο από ποτέ σημαντικό να προωθήσουμε την **κοινωνική ευθύνη** ως ικανότητα να επανεπενδυθούμε στις κοινωνικές μας αλληλεπιδράσεις με τους νέους. Στις σύγχρονες συνθήκες, το ζήτημα της ενίσχυσης της κοινωνικής ευθύνης ειδικότερα της νέας γενιάς είναι πιο σημαντικό από ποτέ, καθώς η κοινωνική ευθύνη είναι ένας από τους κύριους παράγοντες για την επιτυχή πνευματική και ηθική ανάπτυξη των νέων πολιτών. Η Ingrid Schoon (2009) δηλώνει ότι «στην παιδαγωγική η κοινωνική ικανότητα αναφέρεται στη δια βίου, διαπολιτισμική και κοινωνική μάθηση». Πράγματι, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι ένα σημαντικό μέρος όπου οι νέοι ενθαρρύνονται να μάθουν για την κοινωνική ευθύνη και οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη μεταφορά των βασικών ιδεών του. Έτσι, αυτή η μονάδα εκμάθησης στοχεύει:

1. Να προωθήσουν τις κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες των νέων μέσω της υποστήριξης δίκαιων αλληλεπιδράσεων μεταξύ τους ·
2. Να ενθαρρύνει την αίσθηση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών μεταξύ των νέων μέσω της ανάπτυξης υπευθυνότητας και κριτικών σκέψης
3. Να προωθήσει μια δημοκρατική κουλτούρα και δεξιότητες που να επιτρέπουν στους νέους να αναπτύξουν το αίσθημα της συμμετοχής τους και να προωθήσουν την κοινωνική ένταξη.

Το θεωρητικό μέρος αυτής της μαθησιακής μονάδας προορίζεται για δασκάλους, νέους εργαζόμενους και σχετικούς ενδιαφερόμενους. Στόχος είναι να τους παρέχει υπόβαθρο και συμβουλές σχετικά με τη σημασία της ανάπτυξης ικανοτήτων κοινωνικής ευθύνης μεταξύ των εκπαιδευόμενων. Θα συμπληρωθεί με πρακτικές δραστηριότητες στο Παιδαγωγικό Εγχειρίδιο IO3 για τον Πολιτιστικό Αλφαριθμητισμό για Νέους.

Κεφάλαιο 1: Ο σύνδεσμος μεταξύ κοινωνικής ευθύνης και Πολιτισμικού Γραμματισμού

Ενότητα 1: Η θεωρία πίσω από την έννοια της Κοινωνικής Ευθύνης

Η έννοια της **κοινωνικής ευθύνης** που χρησιμοποιήθηκε αρχικά για εταιρείες και επιχειρήσεις ορίζεται ως «η πρακτική παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών με τρόπο που δεν είναι επιβλαβής για την κοινωνία ή το περιβάλλον» (Cambridge Dictionary s.d.). Με άλλα λόγια, η κοινωνική ευθύνη ενός ατόμου θεωρείται ως η ικανότητα ενός ατόμου να εκτιμά τις συνέπειες των δραστηριοτήτων του σε σχέση με άλλους ανθρώπους, την κοινωνία στο σύνολό της και να αναλύει τις δικές του και τις ενέργειες των άλλων.

Η έννοια της **κοινωνικής ευθύνης** επανεπενδύεται τώρα σε ατομικό επίπεδο για να προσδιορίσει τις πολιτικές και κοινωνικές δεξιότητες που πρέπει να διδαχθούν και που είναι σημαντικές σε διάφορους τομείς όπως: οικονομικά, **κοινωνική δικαιοσύνη** και περιβάλλον. Έτσι, η κοινωνική ευθύνη μπορεί να γίνει κατανοητή ως «**ηθική θεωρία** στην οποία **τα άτομα είναι υπεύθυνα** για την εκπλήρωση του πολιτικού τους καθήκοντος και οι ενέργειες ενός ατόμου πρέπει να ωφελήσουν ολόκληρη την κοινωνία» (Pachamama Alliance 2019).

Με αυτόν τον τρόπο, η **Κοινωνική Ευθύνη** μπορεί να διαδραματίσει τον ρόλο της ενίσχυσης της ηθικής και δημοκρατικής ευθύνης των ατόμων, καθώς και την προώθηση των δεξιοτήτων κοινωνικής και πολιτιστικής παιδείας μεταξύ των νέων.

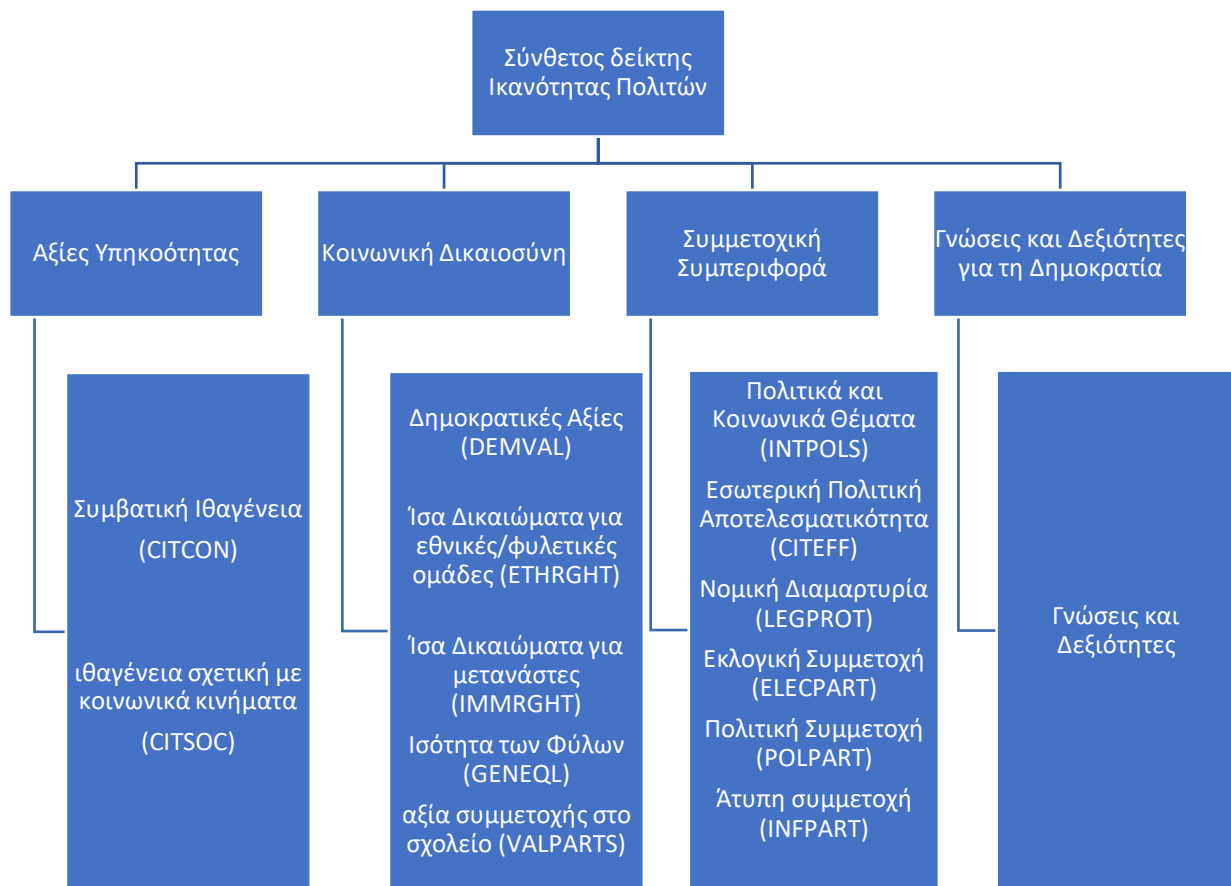
Ενότητα 2: Πώς να ορίσετε την αίσθηση της Ιθαγένειας, των κοινωνικών και των πολιτικών ικανοτήτων;

Οι **κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες**, καθώς και η αίσθηση της **ιθαγένειας**, είναι ικανότητες που μπορούν να βοηθήσουν στην προώθηση της **κοινωνικής ευθύνης**, ιδίως μεταξύ των νεαρών εκπαιδευόμενων.

- Οι κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες είναι «**προσωπικές, διαπροσωπικές και διαπολιτισμικές ικανότητες** και καλύπτουν όλες τις μορφές συμπεριφοράς που εξοπλίζουν τα άτομα στην αποτελεσματική και εποικοδομητική συμμετοχή στην **κοινωνική** και επαγγελματική ζωή, και ιδίως σε **ολόένα και πιο διαφορετικές κοινωνίες**, και για την **επίλυση των συγκρούσεων** όπου είναι απαραίτητο. Είναι απαραίτητη η **κατανόηση των κωδίκων συμπεριφοράς** και των εθίμων στα διαφορετικά περιβάλλοντα στα οποία λειτουργούν τα άτομα.

Σύμφωνα με την Orpinas (2010) «Η κοινωνική επάρκεια αναφέρεται στο να είσαι καλά με τους άλλους, να είσαι σε θέση να σχηματίζεις και να διατηρείς στενές σχέσεις και να αποκρίνεις με προσαρμοστικούς τρόπους στα κοινωνικά περιβάλλοντα. Δεδομένης της πολυπλοκότητας των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, η κοινωνική ικανότητα είναι το προϊόν ενός ευρέος φάσματος γνωστικών ικανοτήτων, συναισθηματικών διαδικασιών, συμπεριφορικών δεξιοτήτων, κοινωνικής ευαισθητοποίησης και προσωπικών και πολιτιστικών αξιών που σχετίζονται με διαπροσωπικές σχέσεις»(σελ.2)

- Η πολιτιστική ικανότητα είναι μια συνιστώσα της κοινωνικής ικανότητας, η οποία «περιλαμβάνει τον σεβασμό, την απόκτηση γνώσεων και την ικανότητα αλληλεπίδρασης αποτελεσματικά και άνετα με ανθρώπους διαφορετικών εθνοτικών ή φυλετικών υποβάθρων. Περιλαμβάνει επίσης την αναγνώριση και αμφισβήτηση της αθέμιτης μεταχείρισης των άλλων και την ανάληψη κοινωνικής δικαιοσύνης»(Han, 2006). Έτσι, η πολιτιστική ικανότητα περιλαμβάνει την κατανόηση συναισθημάτων και αναγκών των άλλων, τη συνεργασία και τη διαπραγμάτευση.
- Η ικανότητα του πολίτη «εξοπλίζει τα άτομα να **συμμετέχουν πλήρως** στην αστική ζωή, με βάση τη γνώση των κοινωνικών και πολιτικών εννοιών και δομών και τη δέσμευση για ενεργό και δημοκρατική συμμετοχή»(Youthpass s.d.) .

Σχήμα 1: Ο σύνθετος δείκτης ικανότητας των πολιτών 2011 (CCCI-2) Μέτρηση της ικανότητας των πολιτών για νέους σε ολόκληρη την Ευρώπη βάσει της μελέτης IEA *International Citizenship and Civic Education* (Hoskins, Villalba et Saisana 2012)

- Η ικανότητα των πολιτών «βασίζεται στη γνώση των εννοιών της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, της ισότητας, της ιθαγένειας και των πολιτικών δικαιωμάτων. Περιλαμβάνει γνώση σύγχρονων εκδηλώσεων, καθώς και τα κύρια γεγονότα και τάσεις στην εθνική, ευρωπαϊκή και παγκόσμια ιστορία, καθώς και επίγνωση της ποικιλομορφίας και των πολιτιστικών ταυτοτήτων στην Ευρώπη. Οι δεξιότητες για την ικανότητα των πολιτών σχετίζονται με την ικανότητα αποτελεσματικής αλληλεπίδρασης με άλλους στο δημόσιο τομέα, και για την εμφάνιση αλληλεγγύης και ενδιαφέροντος για την επίλυση προβλημάτων που επηρεάζουν την τοπική και ευρύτερη κοινότητα. Σε αυτό συνεπάγεται κριτική και δημιουργική σκέψη και εποικοδομητική συμμετοχή σε δραστηριότητες της κοινότητας ή της γειτονιάς, καθώς και στη λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα, από τοπικό σε εθνικό και

ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδίως μέσω της ψηφοφορίας »(Hoskins, Villalba, Van Nijlen et al., 2011, σελ. 12)

- Η υπηκοότητα αναφέρεται συνήθως στη «νομική σχέση μεταξύ ενός ατόμου και ενός κράτους, με αποτέλεσμα αμοιβαία δικαιώματα και υποχρέωση» ή τη γενική σχέση μεταξύ ατόμων και του κράτους στο οποίο «συνδέονται», συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων μορφών συμπεριφοράς και στάσεων »(Συμβούλιο της Ευρώπης 2017). Οι άνθρωποι που εμπλέκονται στις κοινότητες και τη δημοκρατία τους αναφέρονται ως «ενεργοί πολίτες». Ο Hoskins (2006) ορίζει την ενεργό ιθαγένεια ως «συμμετοχή στην κοινωνία των πολιτών, την κοινότητα ή / και την πολιτική ζωή, που χαρακτηρίζεται από αμοιβαίο σεβασμό και μη βία και σύμφωνα με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία». Κατανοούμε αυτήν την έννοια ως: ενεργό πολίτη, που αναφέρεται σε **«άτομα που ενεργούν μαζί ή ατομικά για να επιτύχουν μια αλλαγή ή να ωφεληθούν στην κοινωνία ή να αντισταθούν σε μια ανεπιθύμητη αλλαγή. Οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν δραστηριότητες που έχουν προγραμματίσει για την αντιμετώπιση ζητημάτων ή προβλημάτων που απασχολούν τις κοινότητες. Μέσω της ενεργού ιθαγένειας/ υπηκοότητας οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν την εμπιστοσύνη και την πεποίθηση ότι μπορούν να ενεργήσουν με άλλους, να έχουν επιρροή και να κάνουν μια θετική διαφορά στην κοινωνία»** (Association for Citizenship Teaching s.d.).

Με αυτόν τον τρόπο, υπάρχουν πολλά είδη ενεργών δραστηριοτήτων υπηκοότητας που πρέπει να προωθηθούν προς τους νέους ώστε να τους δοθεί η ευκαιρία να δεσμευτούν στην κοινωνία (Association for Citizenship Teaching s.d.):

- **Κοινοτική συμμετοχή:** η συμμετοχή της κοινότητας βοηθά τους νέους να γίνουν καλοί πολίτες που μπορούν να προωθήσουν ενεργά τη δημοκρατία και την κοινωνική ένταξη σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.
- **Εθελοντισμός:** η εθελοντική συμμετοχή των νέων ενισχύει την ενεργό υπηκοότητα και την αλληλεγγύη τους, τους παρακινεί να βελτιώσουν τις κοινότητες, να λύσουν μαζί κοινωνικά ζητήματα, να βοηθήσουν τους άλλους

να οικοδομήσουν κοινωνικές δεξιότητες και να προωθήσουν την κοινωνική ευθύνη.

- **Κοινωνική δράση:** επιτρέποντας στους νέους να αναλάβουν την ευθύνη και τον έλεγχο, να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και να οικοδομήσουν φωτεινότερες κοινωνίες σε ολόκληρη την Ευρώπη
- **Κοινωνική επιχείρηση:** η συμμετοχή στην κοινωνική επιχειρηματικότητα όταν οι νέοι μπορούν να αλλάξουν την κοινότητά τους και να λύσουν κοινωνικά προβλήματα, να πραγματοποιήσουν κοινωνικές δράσεις και να αλληλεπιδράσουν με άτομα με διαφορετικές απόψεις, γεγονός που με τη σειρά του θα έχει θετική επίδραση στην ανάπτυξη της δημοκρατίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Το CRELL Research Network on Active Citizenship for Democracy έχει προτείνει τον ακόλουθο λεπτομερή κατάλογο γνώσεων, δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών, όπως είναι απαραίτητο για την ενεργό ιδιότητα του πολίτη (αναφέρεται στο Hoskins, Villalba, Van Nijlen et al., 2011, p.21):

- **Γνώση:** ανθρώπινα δικαιώματα και ευθύνες, πολιτικός γραμματισμός, ιστορικές γνώσεις, τρέχουσες υποθέσεις, πολυμορφία, πολιτιστική κληρονομιά, νομικά θέματα και πώς να επηρεάσουν την πολιτική και την κοινωνία ·
- **Δεξιότητες:** επίλυση συγκρούσεων, διαπολιτισμική ικανότητα, λήψη ενημερωμένων αποφάσεων, δημιουργικότητα, ικανότητα επιρροής στην κοινωνία και πολιτική, ερευνητική ικανότητα, υπεράσπιση, αυτονομία, κριτική σκέψη, επικοινωνία, συζητήσεις, ενεργητική ακρόαση, επίλυση προβλημάτων, αντιμετώπιση αμφιβολιών, συνεργασία με άλλους, αξιολογώντας τον κίνδυνο ·
- **Στάσεις:** πολιτικό ενδιαφέρον, πολιτική αποτελεσματικότητα, αυτονομία και ανεξαρτησία, ανθεκτικότητα, πολιτιστική εκτίμηση, σεβασμός για άλλους πολιτισμούς, ανοιχτότητα για αλλαγή / διαφορά απόψεων, ευθύνη και ανοιχτότητα συμμετοχής ως ενεργών πολιτών, επηρεάζοντας την κοινωνία και την πολιτική.

- **Αξίες:** ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία, ισότητα των φύλων, βιωσιμότητα, ειρήνη / μη βία, δικαιοσύνη και ισότητα, εκτιμώντας τη συμμετοχή ως ενεργών πολιτών.
- **Ταυτότητα:** αίσθηση της προσωπικής ταυτότητας, αίσθηση της ταυτότητας της κοινότητας, αίσθηση της εθνικής ταυτότητας, αίσθηση της παγκόσμιας ταυτότητας.

Κεφάλαιο 2: Πώς να εκτιμήσετε την κοινωνική ευθύνη μεταξύ των εκπαιδευόμενων

Ενότητα 1: Προώθηση της δέσμευσης των νέων στην τοπική κοινότητα

Η συμμετοχή των νέων στην κοινότητα είναι ένας καλός τρόπος για τη βελτίωση των **κοινωνικών και πολιτικών ικανοτήτων**, καθώς και των **δεξιοτήτων του πολίτη** και της αίσθησης του ανήκει. Όπως επίσης για την ευαισθητοποίηση σε διάφορα θέματα όπως το **περιβάλλον, η κοινωνική ευαισθητοποίηση και η δημοκρατία** για την προώθηση της ευαισθητοποίησης σε πολιτικές δεξιότητες και κοινωνικά θέματα, επιτρέποντας τη δημιουργία μιας «κουλτούρας δέσμευσης των νέων» (Hannah Graham 2018).

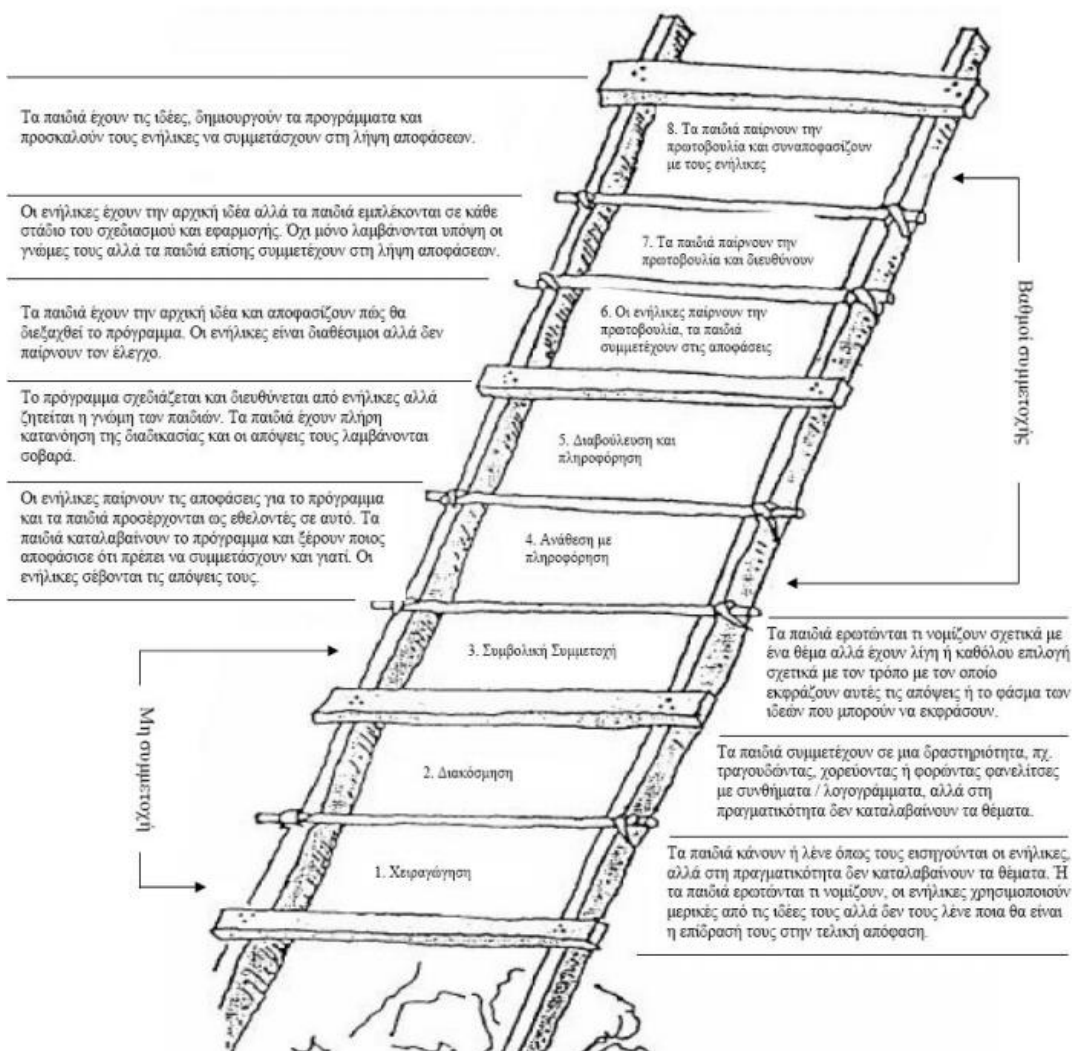
Αυτή η ιδέα της **δέσμευσης των νέων** δεν είναι καινούργια, αλλά αυτά τα τελευταία χρόνια πολλές πρωτοβουλίες οδήγησαν ομάδες και οργανώσεις νέων, όπως αποδεικνύεται από τους **νεαρούς απεργούς του κλίματος** και **τμήματα των ακτιβιστών του Black Lives Matter** (Murray et Mohdin 2020).

Με αυτόν τον τρόπο, για την υποστήριξη της εμπλοκής των νέων, είναι απαραίτητο:

- **Εμπλέξτε τους νέους:** εκτιμώντας τη συμβολή τους στην κοινωνία για να αναπτύξουν το αίσθημα της συμμετοχής τους (Hannah Graham 2018)
- **Παροχή ασφαλούς περιβάλλοντος:** να εκτιμήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητές τους και την εμπιστοσύνη τους στην ικανότητά τους να κατανοήσουν και να εμπλακούν στη λήψη αποφάσεων (Hannah Graham 2018).
- **Υποστηρίξτε τους:** να εκτιμήσουν τις απόψεις τους και την ικανότητα οργάνωσης υποστηρίζοντας τις δικές τους πρωτοβουλίες όπως: σχολικά περιοδικά, καλλιτεχνικά έργα κ.λπ.

Για να κατανοήσουμε τους βαθμούς συμμετοχής της Νεολαίας, είναι σημαντικό να μοιραστούμε το μοντέλο που καθιερώθηκε από τον κοινωνιολόγο Roger Hart το 1992. Βοηθά στον εντοπισμό 8 επιπέδων συμμετοχής των νέων σε έργα και βοηθά τους εργαζόμενους να κατανοήσουν πώς να εκτιμήσουν τη συμβολή τους και να τους υποστηρίξουν σε διαφορετικούς βαθμούς:

Σχήμα 2 Η σκάλα του Hart για την Συμμετοχή των Νέων, 1992. Πηγή: Ramey 2017

Ενότητα 2: Χρήσιμα εργαλεία και μέθοδοι διδασκαλίας

Ακολουθούν μερικές συμβουλές για να βοηθήσετε τους εκπαιδευτές, τους δασκάλους και τους εργαζομένους της νεολαίας να προωθήσουν τις κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες, καθώς και την αίσθηση της ιθαγένειας, ως έναν τρόπο για να εκτιμήσουν την πολυμορφία. Έχουν το πλεονέκτημα να αναπτύξουν διαπολιτισμική κατανόηση:

- Βελτίωση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης των νέων «ενθάρρυνση των μαθητών σε όλη τη διαδικασία και μοντελοποίηση των συμπεριφορών σκέψης» (Gueldenzoph Snyder et Snyder 2008).

Οι Scriven and Paul (2007) ορίζουν την κριτική σκέψη ως «διανοητικά μια πειθαρχημένη διαδικασία ενεργητικής και επιδέξιας σύλληψης, εφαρμογής, ανάλυσης, σύνθεσης και / ή πληροφοριών αξιολόγησης που συλλέγονται, οργανώνονται, παρατηρούν, εμπειρία, προβληματισμό, συλλογιστική ή επικοινωνία ως οδηγό για την πίστη και δράση» (αναφέρεται στο Sazant, 2014)

Χρησιμοποιώντας τεχνικές αμφισβήτησης της διδασκαλίας ως κλειδί για την ενίσχυση αυτών των δεξιοτήτων και μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

- «Χρήση εκπαιδευτικών στρατηγικών που **εμπλέκουν ενεργά τους εκπαιδευόμενων** στη μαθησιακή διαδικασία αντί να βασίζονται σε διαλέξεις και απομνημόνευση» (90).
- «Εστίαση της διδασκαλίας στη **διαδικασία της μάθησης και όχι αποκλειστικά επικεντρωμένη στο περιεχόμενο**» (90).
- «Χρήση **τεχνικών αξιολόγησης** που παρέχουν στους **εκπαιδευόμενους** μια **διανοητική πρόκληση** αντί για ανάκληση μνήμης» (90).

Χρήση τεχνικών αμφισβήτησης της διδασκαλίας για την τόνωση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου και της ικανότητάς του να το αποδείξει, όπως ανέφεραν οι Gueldenzoph Snyder και Snyder αναφέροντας το βιβλίο Brown and Kelley, *Asking the Right Questions*: Ένας οδηγός για την κριτική σκέψη (Gueldenzoph Snyder et Snyder 2008).

Παραδείγματα ερωτήσεων που πρέπει να χρησιμοποιούνται στις τεχνικές ερωτήσεων (95):

- “Τι πιστεύετε γι 'αυτό;
- Γιατί το πιστεύετε αυτό;
- Με βάση τις γνώσεις σας;
- Τι υπονοεί και προϋποθέτει;
- Τι το εξηγεί, συνδέεται με αυτό, οδηγεί από αυτό;
- Πώς το βλέπετε;
- Πρέπει να προβληθεί διαφορετικά; ”

Ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα

Ένας άλλος τρόπος βελτίωσης της **κριτικής σκέψης** των εκπαιδευόμενων είναι μέσω της χρήσης τεχνικών που ενθαρρύνουν τη **δημιουργικότητά** τους. Η συνεχής χρήση σταθερών μεθόδων διδασκαλίας περιορίζει τη δημιουργικότητα των εκπαιδευόμενων και τους εμποδίζει να χρησιμοποιούν τις δικές τους ιδέες. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για να ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα των εκπαιδευόμενων, ένας από αυτούς είναι το **Project Based Learning (PBL)**. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει τους εκπαιδευόμενους να σκέφτονται έξω από το κουτί, να αναπτύσσουν νέες δεξιότητες. "Κεντρική στην προσέγγιση PBL είναι η ιδέα ότι η μάθηση είναι πιο αποτελεσματική όταν οι εκπαιδευόμενοι εφαρμόζουν τη θεωρία." Επίσης, το κεντρικό στοιχείο του PBL είναι η ομαδική δουλειά. Όπως εξηγούν οι Hanney και SavinBaden: «Η δραστηριότητα των μαθητών περιστρέφεται γύρω από μια πολύπλοκη σειρά αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μελών της ομάδας με την πάροδο του χρόνου και βασίζεται σε μια σειρά βασικών μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων όπως η επικοινωνία, ο προγραμματισμός και η ομαδική εργασία» (αναφέρεται στο Harmer, 2014) Έτσι, η συνεργασία σε ένα έργο προάγει την ενεργή συνεργασία των εκπαιδευόμενων, την επικοινωνία και την κριτική σκέψη. Είναι πολύ σημαντικό η ομάδα να περιλαμβάνει εκπαιδευόμενους από διαφορετικές κουλτούρες και να δημιουργήσει διαπολιτισμικό διάλογο.

- Χρήση **σύγχρονου υλικού** όπως ειδήσεις, βίντεο και ούτω καθεξής για την αντιμετώπιση κοινωνικών και πολιτικών θεμάτων με προσεκτικό τρόπο.

Πηγές ειδικά για παιδιά:

● **Βελτίωση του γραμματισμού των νέων** στα μέσα μαζικής ενημέρωσης για τη βελτίωση της **ικανότητας κατανόησης** των κοινωνικών προβλημάτων και της αποδοτικής κριτικής σκέψης. Στοχεύει επίσης να βοηθήσει τους νέους να **«αναλύσουν κριτικά τις πληροφορίες που διαδίδονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης»** και να αντιμετωπίσουν την αυξανόμενη «ροή πληροφοριών» (UNICEF Georgia 2019). Σύμφωνα με τον Bowen (1996), «η παιδεία στα μέσα ενημέρωσης επιδιώκει να ενδυναμώσει τους πολίτες και να μεταμορφώσει η παθητική τους σχέση με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε μια ενεργή, κριτική δέσμευση - ικανή να αμφισβητήσει τις παραδόσεις και τις δομές μιας ιδιωτικοποιημένης, εμπορικής κουλτούρας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, και να βρει νέους δρόμους συζήτησης και λόγου των πολιτών »(παρατίθεται στο Chen, 2017)

Τους λόγους γιατί είναι επείγουσα η καθιέρωση της εκπαίδευσης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το Κέντρο για τον Αλφαριθμητισμό των Μέσων (2002-2003) ανέφερε πέντε λόγους (από τον Guo-Ming Chen, 2017, σελ. 90-91):

1. Το υψηλό ποσοστό **κατανάλωσης μέσων και ο κορεσμός της κοινωνίας μας** από τα μέσα ενημέρωσης.
2. Η επιρροή των MME στη **διαμόρφωση των αντιλήψεων, των πεποιθήσεων και των στάσεων.**
3. Η ανάπτυξη των βιομηχανιών μέσων και η **σημασία της πληροφόρησης** στην κοινωνία μας.
4. Η σημασία των μέσων ενημέρωσης στις **κεντρικές δημοκρατικές διαδικασίες** μας.
5. Η αυξανόμενη σημασία της **οπτικής επικοινωνίας και πληροφοριών.**

Το Κέντρο επισήμανε επίσης πέντε βασικά ερωτήματα σχετικά με τον αλφαριθμητισμό των μέσων ενημέρωσης:

1. Ποιος δημιούργησε αυτό το μήνυμα;
2. Ποιες δημιουργικές τεχνικές χρησιμοποιούνται για να τραβήξουν την προσοχή μου;

3. Πώς μπορεί διαφορετικά άτομα να καταλάβουν αυτό το μήνυμα διαφορετικά από εμένα;
4. Ποιες αξίες, τρόποι ζωής και απόψεις αντιπροσωπεύονται ή παραλείπονται από αυτό το μήνυμα;
5. Γιατί αποστέλλεται αυτό το μήνυμα;

Επιπλέον, ο Hobbs υπογράμμισε επτά πλεονεκτήματα για να δείξει γιατί είναι σημαντικό να διδάξουμε τον γραμματισμό των μέσων ενημέρωσης στον μεταμοντέρνο κόσμο (αναφέρεται στο Guo-Ming Chen, 2017, σελ. 90-91):

Ο γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας μπορεί να βοηθήσει τους νέους:

1. να αποκτήσουν **εκτίμηση και ανοχή** στην πολυπλοκότητα,
2. να κάνουν **αποτελεσματικές επιλογές** σε περιβάλλον κορεσμένο από μέσα,
3. να ενισχύσει την **ευαισθησία και τον σεβασμό** για πολλές απόψεις,
4. για την επιδέξια **κατασκευή και διάδοση** μηνυμάτων,
5. να είστε μέλος μιας **αξιόλογης, σεβαστής, λειτουργικής** ομάδας και κοινότητας,
6. να κάνουν **αποτελεσματική χρήση** των οικογενειακών, κοινοτικών και πολιτιστικών δικτύων, και
7. να θέσουν σημαντικούς προσωπικούς **στόχους** για το μέλλον.

• Η ανάπτυξη του **ψηφιακού γραμματισμού** μεταξύ των νέων επιτρέπει την κατανόηση της **πολιτιστικής διάστασης** του **ψηφιακού κόσμου**. Το να είναι ψηφιακά και πολιτισμικά εγγράμματοι "επιτρέπει την αποτελεσματική επικοινωνία και την αλληλεπίδραση με **συνομιλητές από διαφορετικά υπόβαθρα** και άλλους πολιτισμούς, καθώς και την παροχή δεξιοτήτων για την ερμηνεία αναφορών, εγγράφων από διαφορετικά πολιτιστικά περιβάλλοντα" (Shliakhonchuk 2019). Με αυτόν τον τρόπο, ο **ψηφιακός γραμματισμός** «βοηθά να κατανοήσουμε» τα διάφορα ψηφιακά περιβάλλοντα που μπορεί να βιώσει ένα άτομο »(Belshaw 2012).

Επιπλέον, ο ψηφιακός γραμματισμός μεταξύ των νέων διευκολύνει την **ψηφιακή τους υπηκοότητα**.

Η **ψηφιακή ιθαγένεια** αναφέρεται στην «υπεύθυνη χρήση της τεχνολογίας από οποιονδήποτε χρησιμοποιεί υπολογιστές, το Διαδίκτυο και ψηφιακές συσκευές για να αλληλεπιδρά με την κοινωνία σε οποιοδήποτε επίπεδο». Ο Ribble (2008) υποστηρίζει ότι «ο ψηφιακός πολίτης πρέπει να έχει ορισμένα χαρακτηριστικά όπως να κατανοεί ανθρώπινα, πολιτιστικά και κοινωνικά ζητήματα που σχετίζονται με την τεχνολογία και να εφαρμόζει νομική και ηθική συμπεριφορά. υποστηρίζει και ασκεί ασφαλή, νόμιμη και υπεύθυνη χρήση πληροφοριών και τεχνολογίας · επιδεικνύουν θετική στάση απέναντι στη χρήση τεχνολογίας που υποστηρίζει τη συνεργασία, τη μάθηση και την παραγωγικότητα. επιδεικνύουν προσωπική ευθύνη για τη διά βίου μάθηση · και εκθέστε την ηγεσία για την ψηφιακή ιθαγένεια (από Isman, 2014, σελ.1). Με αυτόν τον τρόπο, ο ψηφιακός γραμματισμός επιτρέπει στους νέους να βελτιώσουν την ψηφιακή τους υπηκοότητα και να συμμετέχουν ενεργά στη δημόσια ζωή.